

افغانستان

سالگرد سقوط کابل
مروری بر تخریب یک حرفه و مسلک

15 اگست 2021 – 15 اگست 2022

OBSERVATOIRE
INTERNATIONAL
DES AVOCATS

مفاد یا زمینه :

سقوط آبی و شتابزده حکومت مرکزی کابل به دست طالبان در 15 اگست 2021 و بازگشت اداره طالبان 20 سال به دستاورد های چون توسعه اجتماعی و ایجاد حکومت قانونی مبتنی بر رعایت حقوق بشری نقطه پایان داد. این امر باعث فرار هزاران نفر از افغانستان از جمله بسیاری از وکلای مدافع ، قضات و سارنوالان شد. در اولین سالگرد سقوط کابل رصد خانه بین المللی وکلای در معرض خطر کمپاین حمایتی را راه اندازی می کنند تا تعهد خود را به تداوم حمایت از انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان و همکاران افغان ما که در داخل افغانستان حضور دارند و یا در تبعید اعلام بدارد.

تلاش برای ایجاد حکومت قانونی: 2001-2021

سقوط رژیم طالبان در نوامبر 2001، پس از تهاجم ایالات متحده امریکا و ناتو با امضای توافقنامه بن-جرمنی به ثمر رسید. هدف توافقنامه بن این بود که به مقامات افغانستان اجازه داده شود تا قدرت را دوباره به دست آورند و قانون اساسی جدیدی برای کشور بسازند. در مدت بیش از بیست سال در افغانستان بین نیرو های دولتی و بازیگران غیردولتی (مخالفین نظام) برخورد و منازعه وجود داشت. علیرغم تلاش ها برای ایجاد حکومت قانونی مبتنی بر رعایت حقوق شهروندان، موانع بسیاری مانند معافیت از مجازات، نقض حقوق بشر و حق محاکمه عادلانه همچنان بر قرار بود. در این دوره وکلای مدافع نقش اساسی را در ترویج حاکمیت قانون و عدالت اجتماعی در افغانستان داشته اند.

تأسیس انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان (AIBA) در سال 2008 وکلای مدافع را قادر ساخت تا با حمایت تضمین شده در قوانین و دسترسی برابر رای زنان و مردان در این حرفه به فعالیت بپردازند. انجمن مستقل وکلای مدافع از طریق استقلال ، نقش مثبت و موثر در حکومت و موقعیت غیردولتی و غیرسیاسی خود از ارزش های دموکراتیک، حقوق اساسی شهروندان ، محاکمه عادلانه و حاکمیت قانون حمایت و آنرا دنبال کرد.

سقوط کابل و پیامد های آن برای شغل وکالت:
15 اگست 2021

پس از خروج آخرین نیروهای آمریکایی مستقر در افغانستان، گروه طالبان قبل از رسیدن به پایتخت (کابل) در 15 اگست 2021 به این کشور یورش بردند، سقوط کابل پایتخت افغانستان نشانگر تسلط گروه طالبان و کناره گیری دولت قانونی افغانستان بود.

وکلاي مدافع به دليل نقش بسيار فعال شان در دفاع از حقوق بشر و حقوق شهروندان افغانستان بلا فاصله نه تنها مورد هدف رژيم جديد قرار گرفتند، بلکه مورد تهديد زندانيان آزاد شده نيز قرار گرفتند. تقريباً 30.000 مجرم از زندان های افغانستان آزاد شدند که حدود 10.000 نفر از آنها تهديد مستقيم برای وکلای مدافع هستند یا به این دلیل که وکلای خود را مسئول محکومیت خود میدانند و یا اینکه وکلای مدافع به ویژه وکلای زن وظیفه دفاع از قربانیان در قضایای جنایی را بر عهده داشته اند که باعث محکومیت شان شده اند.

در 22 نوامبر 2021، وزارت عدلیه طالبان با صدور فرمان، استقلال و توانایی انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان را برای صدور مجوز به وکلای مدافع سلب نمود. در این فرمان آمده است که تنها وکلای مدافع مورد تایید طالبان اجازه حضور در محاکم و نهاد های عدلی و قضایی را خواهند داشت.

در 23 نوامبر 2021 طالبان به دفاتر انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان حمله نمودند و شخصی را که وابستگی نزدیک با طالبان داشت به سمت رئیس جدید وکلای مدافع تعیین نمودند. این امر به طالبان امکان دسترسی به پایگاه اطلاعاتی (دیتابیس) انجمن مستقل وکلای مدافع را داد، که شامل اطلاعات محرم شخصی دقیق در مورد خانواده های وکلای مدافع و موکلان آنها بود، بنابراین وکلای مدافع انجمن در معرض انتقامجویی جدی قرار گرفتند. درین میان 12 مورد ترور، 171 مورد بازداشت و تهديد جدی علیه این وکلا، به ویژه وکلای متخصص در دفاع از حقوق بشر و زنان صورت گرفته است.

[اطلاعات بیشتر](#)

وزارت عدلیه طالبان اعلام کرد که وکلای افغان باید برای ادامه انجام کار وکالت بر اساس پروسه جدید و صلاحیت که توسط این وزارت صادر می شود، جواز فعالیت جدید بدست بیاورند.

زنان از حق انجام شغل وکالت محروم شدند

طالبان بلافاصله زنان را از حقوق قانونی شان محروم کردند. بسیاری از وکلای مدافع زن به دلیل فعالیت شان در دفاع از قضایای حساس چون دفاع از حقوق کودکان و زنان، به خشونت خانگی، ممنوعیت در تحصیل، انزوای اجباری، محرومیت از ورود به بازار کار و با تهدید مرگ مواجه هستند. این تهدیدها به حدی جدی شده است که بسیاری از وکلای مدافع زن مجبور به مخفی شدن، تغییر آدرس و محل زندگی و تغییر شماره تلفن خود شده اند. در حال حاضر زنان مشمول پروسه جدید برای صدور جواز حرفه وکالت نیستند حتی این قشر اجازه ورود به ساختمان های وزارت عدلیه را نیز ندارند.

“

حدود 2270 وکلای مدافع فعال که هنوز در کشور باقی مانده اند باید امتحانی را که در آن سؤالات از موضوعات مذهبی خلاف رشته تخصص حقوقی را بگذرانند. علاوه بر این برای تمدید مجوز وکالت شان، وکلای مدافع باید توسط اداره اطلاعات طالبان تایید شده و سوابق آنها را در مورد روابط احتمالی با سازمان های بین المللی و رژیم قبلی بررسی گردد.

”

اظهارات وکلای مدافع در افغانستان

به دلایل امنیتی، اظهارات زیر به صورت ناشناس منتشر می شود تا وکلایی که آنها را به اشتراک گذاشته اند در معرض خطر قرار نگیرند.

آقای محمد (اسم مستعار)
وکیل مدافع در ولایت هرات - افغانستان

محمد وکیل مدافع در افغانستان اظهار میدارد که تمام آینده شغلی خود را از دست داده است. طالبان او را به دلیل وکالت در چندین مورد قضایا دشمن خود می دانند. با توجه به خطر بالای انتقامجویی مجبور شد به همراه خانواده اش از خانه فرار کند. با اینکه تلاش کرد خود را به ایران برساند، در نزدیکی مرز ایران توسط طالبان اسیر شده و از خانواده اش جدا شد، و چندین هفته توسط طالبان شکنجه شد. او امروز بگونه ناشناس و پنهانی در افغانستان زندگی می کند، از خانواده اش جدا شده و برای زنده ماندن به دست فروشی مصروف است. او از این واقعیت ابراز تأسف می کند که شغل وکالت تمام ارزش خود را از دست داده است: "طالبان به افراد وفادار به خود که فارغ مدارس دینی اند و از علوم حقوقی و تخصصی بی اطلاع هستند، اجازه دسترسی به این حرفه را می دهند.

[مصاحبه تصویری را تماشا کنید:](#)

بانو زلیخا (اسم مستعار)
وکیل مدافع در ولایت کابل - افغانستان

برای خانم زلیخا، مانند سایر وکلای زن افغان، تصرف قدرت توسط طالبان به معنای ممنوعیت و سلب فعالیت در حرفه او بوده است. او متأسف است که از زمان سقوط کابل در اگست 2021 شغل وکالت در کشور قابل احترام نبوده است. او به ویژه این موضوع را اظهار میدارد که همکارانش که هنوز مشغول به کار هستند "به شدت توسط مقامات طالبان در دادگاه ها مورد بی حرمتی و تهدید قرار می گیرند. بانو زلیخا از این وضعیت رنج میبرد. او می افزاید که طالبان بر قربانیان فشار می آورند تا از خدمات حقوقی وکلای مدافع استفاده نکنند". علاوه بر این، تصمیم اخیر طالبان مبنی بر تحمیل قوانین شرعی به عنوان تنها قوانین قابل اجرا در افغانستان، به طور قابل توجهی فعالیت این حرفه را امروز پیچیده کرده است.

آقای مسعود (اسم مستعار)
وکیل مدافع از ولایت کابل - افغانستان

آقای مسعود به عنوان یک وکیل مدافع افغان و متخصص در دفاع از حقوق زنان و کودکان، پس از سقوط کابل در ماه اگست ۲۰۲۱ به پاکستان فرار کرد. اما به دلیل عدم امکان اخذ ویزا و تنظیم وضعیت زندگی خود در پاکستان، مجبور به بازگشت دوباره به افغانستان شد. این وکیل مدافع بیان می کند که «از زمان بازگشت، با دوسیه های قضایی و اتهامات متعددی در رابطه با فعالیت گذشته اش به عنوان وکیل و فعال حقوق بشر روبرو شده است. او اظهار میدارد که حتی برای دفاع از خود در برابر این اتهامات و نجات جانم مجبور به پرداخت جریمه های سنگین شده ام.

[مصاحبه تصویری را تماشا کنید](#)

اظهارات وکلای مدافع افغان در تبعید :

در نتیجه وخامت اوضاع بشردوستانه در افغانستان در سال 2021، در حال حاضر 3.4 میلیون نفر به دلیل جنگ آواره شده اند، حدود 2 میلیون پناهنده افغان در ایران و پاکستان ثبت شده است. بسیاری از آنها وکلای مدافع اند که بخاطر در امان ماندن از تهدیدات جدی علیه جان خود و خانواده هایشان از کشور فرار نموده اند. بر اساس آمار انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان، در حال حاضر بیش از 400 وکیل افغان در تبعید به سر می برند.

شواهد جمع آوری شده توسط رصدخانه بین المللی وکلا درخطر بیانگر واقعیت مشکلاتی است که وکلای مدافع مجبور به تبعید با آن روبرو هستند. درخواست های پناهندگی و حمایت بشردوستانه این افراد و بررسی آنها توسط مقامات ذیصلاح چندین ماه طول می کشد و در این مدت بسیاری از متقاضیان در وضعیت نا منظمی در ایران یا پاکستان قرار دارند علاوه بر اینها، اغلب مجبور می شوند بامنابع بسیار محدود زندگی را بگذرانند و این امر آسیب پذیری آنها را بیشتر می کند.

روح الله قاری زاده

رئیس انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان- AIBA

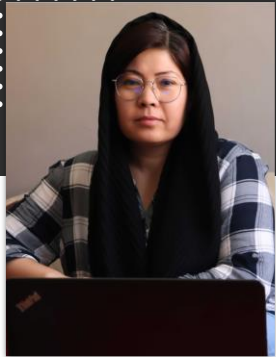

روح الله قاری زاده، رئیس عمومی انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان اظهار میدارد که "درست یک سال قبل، انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان بزرگترین نهاد حقوقی در کشور بود.

که بیش از شش هزار عضو داشت که حدود 30 درصد آنها را زنان تشکیل می داد." آقای قاری زاده بیان میدارد که «طالبان پس از به دست گرفتن قدرت، تمامی سازمان های حقوقی، قضایی و حقوق بشری از جمله انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان را منحل نمودند. طالبان در 24 نوامبر 2021 به دفاتر انجمن حمله کردند. کارکنان و مقامات انجمن مستقل وکلای مدافع را با خشونت فیزیکی و تحقیر از دفاتر اخراج کردند. طالبان همچنین برخی از آنها را زندانی کردند و کنترل دفاتر را به دست گرفتند و به دیتابیس و اطلاعات شخصی و محرم وکلای مدافع دسترسی پیدا کردند." ایشان همچنان اظهار میدارند که تلاش دارند انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان را در تبعید با همکاری انجمن بین المللی وکلای مدافع IBA و سایر انجمن های مماثل دوباره فعال نمایند.

مصاحبه تصویری را اینجا مشاهده کنید

بانو حکیمه علیزاده :

وکیل مدافع که با ورود طالبان دو بار مجبور به تبعید شد

حکیمه علیزاده وکیل متخصص در دفاع از حقوق زنان، کودکان و حقوق بشر میباشد.

او سال ها برای وزارت عدلیه و کمیسیون مستقل حقوق بشر در این زمینه کار کرده است. حکیمه در مورد وکالت در افغانستان قبل از سقوط کابل، اظهار میدارد که "عقیده عمومی وجود داشت که زنان نسبت به مردان توانایی کمتری دارند." موصوف اضافه می کند که "کم کم وضعیت به با لطف و پشتیبانه قانون اساسی مبتنی بر برابری حقوق زن و مرد بهتر شده بود." از زمان روی کار آمدن طالبان در ماه اگست 2021، او برای دومین بار در زندگی خود در تبعید زندگی می کند.

[مصاحبه تصویری را تماشا کنید](#)

اقای حیات الله حافظ زاده :

وکیل مدافع – افغانستان

من دارنده جواز نمبر 3407 و از سال 2016 وکیل مدافع هستم. در زمینه دفاع از حقوق بشر آموزش دیده ام و در زمینه ترجمه و ثبت اسناد رسمی از وزارت عدلیه کار کرده ام.

من همچنین به عنوان یک داوطلب در «سازمان داوطلبان جوانان افغانستان» کار کرده ام، در آنجا به عنوان یک مدافع حقوق بشر و مدیر کار کرده ام. من تعداد زیادی از قضایای مربوط به تخلفات جدی علیه زنان، شکنجه و طلاق را نمایندگی کرده ام که منجر به تهدید جدی افراد درگیر در این پرونده ها و همچنین طالبان شده است. خواهر من یک قاضی بسیار متعهد است که در بسیاری از برنامه های رادیویی و تلویزیونی در دفاع از حقوق زنان و کودکان شرکت کرده است.

من و خواهرم پیام های تهدیدآمیز زیادی دریافت کرده ایم که از او خواسته شده است که وظایف خود را به عنوان قاضی ترک کند زیرا "زن نمی تواند قاضی باشد". زمانی که طالبان کنترل افغانستان را به دست گرفتند، خواهرم با کانون وکلای پاریس تماس گرفت تا برای تخلیه ما کمک و حمایت کند. با این حال، حمله در میدان هوایی کابل، تخلیه را پیچیده کرد. به مدت دو ماه مجبور شدم به همراه خانواده ام در نقاط مختلف کشور با امکانات بسیار محدود مخفی شویم. سرانجام، ما را به امارات متحده عربی منتقل کردند و در آنجا چندین ماه را در یک کمپ پناهندگان گذرانیدیم. مکان امن بود، اما بدون ویزا در کشور میزبان، نمی توانستیم کمپ را ترک کنیم، که تماس با ادارات رسمی یا سفارتخانه ها را بسیار دشوار می کرد.

بالاخره شش ماه بعد توانستیم ویزای فرانسه بگیریم. خدا را شکر، اکنون با خانواده ام در مکانی امن زندگی می کنم، محل اقامت داریم و در تاریخ 21 ژوئیه 2022 به عنوان پناهنده شناخته شدم. از مقامات فرانسه و کانون وکلای پاریس برای حمایت و اقداماتشان تشکر می کنم. بسیاری از وکلای افغان، از جمله خودم دعا می کنم که روزی دیگر وکلای ساکن در تبعید نیز به کشوری امن منتقل شوند.

(درود به همه متحدان عدالت در سراسر جهان)